

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/97/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6612210326
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6612210326.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jaroslava Mikulaja a sudcov JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Olgy Maľovej, v právnej veci žalobcov 1/ H. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom I.-C. R. XX, štátny občan SR a 2/ T. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom I.-C., R. XX, štátna občianka SR, obaja zast. JUDr. Elena Ľalíková, advokátka, so sídlom Bratislava, Podbrezovská 34 proti žalovanej 1/ N. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom I.-C., R. XX, štátna občianka SR, 2/ Q. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom I.-C., L. XXX/XX, štátna občianka SR, 3/ X. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. X., U. XX, štátna občianka SR, zast. žalovaným 6/ T. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. W., L. XX, štátny občan SR, 4/ SR-Slovenská správa ciest, investičná výstavba a správa ciest Banská Bystrica, Skuteckého 32, IČO: 003328, 5/ T. T. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. B. V., H. J. XXX/XX, štátny občan SR, zast. žalovaným 6/ T. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. W., L. XX, štátny občan SR, 6/ T. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. W., L. XX, štátny občan SR, 7/ T. X. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. W., Z. XXXX/XX, štátny občan SR, zast. žalovaným 6/ T. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. W., L. XX, štátny občan SR, v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Okresného súdu v Lučenci č. k. 12C/75/2012 - 120, zo dňa 17. 01. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** .

Žalovaným v 1/ až 7/ rade trovy odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

Návrh žalobcov v 1/ a 2/ rade na zmenu žaloby **n e p r i p ú ť ť a** .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu o určenie, že žalobcovia 1/, 2/ sú bezpodieloví spoluvlastníci nehnuteľnosti parcely číslo XXX/X o výmere 112 m² - zastavané plochy a nádvoria, parcely číslo XXX/X o výmere 5 m² - zastavané plochy a nádvoria, ktoré sú zapísané na LV č. XXXX u Správy katastra I., katastrálne územie C. a parcely číslo XXX/XX o výmere 4 m², ktorá sa nachádza v katastrálnom území C., zamietol. Žalovaným v 1/ až 7/ rade náhradu trov konania nepriznal.

Okresný súd návrh žalobcov v 1/ a 2/ rade na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti titulom vydržania zamietol, pretože z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že k parcele registra CKN č. XXX/XX vlastník v katastri nehnuteľnosti evidovaný nie je, tejto parcele však zodpovedá časť EKN č. XX/ X evidovanej na LV č. XXXX kat. úz. C. v prospech vlastníkov žalovaných v 2/, 3/, 5/, 6/, 7/ rade, právnej predchodkyňi žalovanej 1/ Y. L. a taktiež je podielovým spoluvlastníkom Slovenská republika v správe Slovenský pozemkový fond v podiele 12/60 a H. X. v podiele 12/60. Slovenská republika - Slovenský pozemkový fond a ani H. X. však ohľadne tejto parcely nie sú účastníkmi konania. Vychádzajúc z petitu žaloby, kde žalobcovia žiadali vyniesť rozsudok, že žiadajú určiť vlastnícke právo do ich bezpodielového spoluvlastníctva ako manželov, okresný súd po zistení, že manželstvo účastníkov bolo rozvedené dňa 08. 10. 1975, dospel k záveru, že sa nemôžu domáhať určenia vlastníckeho práva do ich BSM, ale len v určitých spoluvlastníckych podieloch, ktoré však zo žaloby neboli zrejmé. Taktiež podľa názoru

okresného súdu okruh účastníkov konania, čo sa týkalo určenia vlastníckeho práva k parcele č. XXX/XX, nebol správne vymedzený. Pokiaľ sa žalobcovia domáhali určenia, že sú bezpodieloví spoluvlastníci nehnuteľnosti parc. č. XXX/X, XXX/X a odvodzovali nadobudnutie vlastníctva na základe kúpnych zmlúv uzavretých vo forme notárskych zápisníc, tieto nepreukázali splnenie podmienky, že by nadobúdatelia boli v dobrej viere, že im nehnuteľnosť vlastnícky patrí. Pri právnom posúdení veci okresný súd vychádzal z ust. § 129 ods. 1, § 130 ods. 1, § 132 ods. 1 ako aj § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka a pokiaľ ide o otázku naliehavého právneho záujmu na danej žalobe z ust. § 80 písm. c) O. s. p.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobcovia v 1/ a 2/ rade a žiadali ho zmeniť a návrhu vyhovieť alebo ho zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie okresnému súdu, pretože okresný súd si neozrejml predmet sporu, určenie vlastníckeho práva k dvom samostatným nehnuteľnostiam, keďže neprejavil svoj nesprávny názor, že ak sporné nehnuteľnosti neboli predmetom riadnej, teda v písomnej forme vyhotovenej zmluve (kúpnej), žaloba nemôže mať úspech. Nezaoberal sa však ich právnický korektnou argumentáciou podporenou celou radou súdnych precedentov vzťahujúcich sa na inštitút vydržania. Rozhodnutie okresného súdu je nepreskúmateľné. Okresný súd mal podľa § 5 O. s. p. povinnosť poučiť prítomného žalobcu aj v súlade s ústavne zakotveným článkom 46 ods. 1 Ústavy SR vo vzťahu k žalobnému petitu - najmä, keď nebola prítomná jeho právna zástupkyňa - a to tak, že by ju bol vyzval na správnu úpravu žalobného pretitu po zistení, že žalobcovia sú už takmer 40 rokov rozvedení. Po tomto zistení by na pojednávaní právna zástupkyňa zmenila petit na určenie, že: „Súd určuje, že žalobcovia sú spoluvlastníkmi nehnuteľností parc. č. XXX/X o výmere 112 m² - zastavané plochy a nádvoría, parcely č. XXX/X o výmere 5m² - zastavané plochy a nádvoría, ktoré sú zapísané na LV č. XXXX Správy katastra I., kat. úz. C. a parc. č. XXX/XX o výmere 4m² kat. úz. C. v rozsahu po 1-ici“. Keďže tam nebola, tak to robí týmto procesným podaním. Navyiac okresný súd by mal vedieť, že BSM je podmnožinou spoluvlastníctva (§ 136 OZ), a ak podiely spoluvlastníkov neboli určené, mala sa uplatniť zásada vyplývajúca z ust. § 137 ods. 2 OZ, že podiely žalobcov na predmetných parcelách sú rovnaké. Predmetné konanie je síce návrhové a ovládané dispozičnou zásadou, ale súd nie je absolútne viazaný žalobou. Ak by zistil, že podiely sú v inej výške, než v žalobe určené, žalobu by nemohol zamietnuť, ale by jej mal vyhovieť a určiť ním zistenú veľkosť spoluvlastníckych podielov. Záver okresného súdu, že keď sporné nehnuteľnosti neboli predmetom kúpnych zmlúv, žalobcovia nemohli byť v dobrej viere, že nadobúdajú vlastníctvo k týmto nehnuteľnostiam, nie je správny. Na vyvrátenie tohto záveru pripájajú k odvolaniu výber zo súdnych rozhodnutí uverejnený v Súdnych rozhľedoch č. 1/2013, ktoré riešili podobný prípad, ako tento, keď sa žalobcovia chopili držby sporných nehnuteľností v rovnakom čase, ako držby riadne kúpených nehnuteľností, s ktorými tvorili jeden plotom vymedzený celok. Tento plot žalobcovia vymenili za nový so súhlasom stavebného úradu v roku 1993 - 1994. Na pozemku urobili parkovú úpravu, ako je vidno z fotografií a v takomto ucelenom stave celý komplex nehnuteľností nerušene užívajú už 20 rokov. Potom sa napíňa skutok opísaný v judikáte, že pokiaľ sa nadobúdateľ nehnuteľností chopí držby časti pozemku, či parcely ktorú nekúpil, môže byť so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že je vlastníkom aj tejto časti. Oprávnená držba totiž konzumuje omyl držiteľa, ktorý sa oprávnenne domnieva, že je vlastníkom aj držanej veci. Teda titulom, o ktorý sa opiera oprávnená držba môže byť aj kúpna zmluva, hoci aj v prípade pozemku (časti parcely), ktorý nebol predmetom kúpnej zmluvy, avšak susedí s parcelou, ktorú držiteľ nadobudol na základe kúpnej zmluvy. Námietka okresného súdu, o neuzavretí okruhu účasti neplatí pre parcelu č. XXX/X, XXX/X, a ani pre parcelu č. XXX/XX, ktorú súd stotožnil s parcelou č. XX/XX na LV č. XXXX, hoci z výpisu listu vlastníctva vyplýva, že na tomto liste sú uvedené parcely XXX/X a XXX/X. Otázka orgánu, ktorý za štát koná, nie je otázkou vecnej pasívnej legitimácie štátu v tomto spore, ale otázkou nedostatočnej právnej úpravy správy jeho majetku, ktorá ale nesmie byť jednak na ťarchu žalobcov a jednak nesmie viesť k záveru, že mal by byť štát žalovaný dvakrát, raz v zastúpení SSC a raz v zastúpení SPF. Takýto záver by bol absurdný vo vzťahu k štátu ako účastníkovi konania (§21 ods. 4 O. s. p.). Poukazujú na to, že ustanovenie § 95 O. s. p. upravujúce zmenu žaloby, možno uplatniť aj v odvolacom konaní. V odvolaní uplatnený „nový petit“, ktorý má priamu skutkovú súvislosť s pôvodným nárokom, je preto prejednatel'ny odvolacím súdom, resp. je dôvodom pre kasačné rozhodnutie odvolacieho súdu. Neobstojí námietka žalovaného 4/ o nemožnosti zápisu súdneho rozhodnutia a prípadne určenie vlastníckeho práva k parcele č. XXX/XX, u ktorej zatiaľ nie je založený list vlastníctva, pretože je v rozpore s § 34 a nasl. zák. č. 162/1995 Z. z. K odvolaniu žalobcovia pripojili prehlásenie H. V., bývalej pracovníčky Mesta Lučenec zo dňa 12. 02. 2013, ako aj Y.XX. zo dňa XX. 02. 20136 týkajúce sa úpravy chodníka a odvoz zeminy, ako aj fotokópiu „Judikatúra SOUDY ČR - rozsudok NS ČR z 26. 02. 2013, sp. zn. 22Cdo 635/2012 na podporu názorov týkajúcich sa ich dobromyseľnosti nadobudnutia sporných pozemkov“.

Žalovaná v 2/ rade k odvolaniu žalobcov uviedla, že trvá na písomnom vyjadrení, ktoré vo veci doručila súdu dňa 19. 11. 2012 a na skutočnostiach, ktoré uviedla na pojednávaní dňa 17. 01. 2013. Kúpna zmluva na predmetné pozemky bola uzavretá vo forme notárskej zápisnice, kúpna cena bola predávajúcim vyplatená a tým považovali záležitosť za ukončenú a predmetné pozemky neužívali. K výroku a odôvodneniu rozsudku, ako aj právnej argumentácii žalobcov sa nevie vyjadriť.

Žalovaný v 4/ rade žiadal rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na to, že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, preto podľa neho na zmenu návrhu na začatie konania urobenú v odvolaní proti rozsudku súd nemôže prihliadať. Taktiež poukazoval na to, že žalobcovia v žalobe žiadali o určenie vlastníckeho práva k trom nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom konania a pojednávania a súd o nich rozhodol. Pre pozemok parc. KNC č. XXX/XX v kat. úz. C. nie je založený list vlastníctva, a preto aj rozhodnutie súdu o vlastníctve tohto pozemku by bolo nezapísateľné Správou katastra I., teda nevykonateľné. Skutočnosť, že k uvedenej parcele nie je založený list vlastníctva a zodpovedá jej parcela KNE č. XX/X o výmere 9m² zapísaná na LV č. XX/XX, upozornil vo vyjadrení k žalobe a súd na túto skutočnosť poukázal na pojednávaní. Napriek tomu zo strany žalobcov, ani ich právneho zástupcu nedošlo k zmene návrhu na začatie konania opravou označenia pozemku, ku ktorému sa domáhajú určenia vlastníckeho práva. Nesúhlasí s otázkou možného omylu žalobcov ohľadne ich nadobudnutia držby pozemkov, ktoré sú predmetom tohto konania. Je toho názoru, že okruh účastníkov nebol správne vymedzený. Z ustanovenia § 2 ods. 1 a 2 zák. č. 278/93 Z. z. o správe majetku štátu v platnom znení a z § 3 ods. 1 tohto zákona vyplýva, že správa majetku štátu je súhrn oprávnení a povinností správcu k tej časti majetku štátu, ktorý mu štát zveril do správy. Slovenská správa ciest môže zastupovať v konaní pred súdom vlastníka majetku, ktorým je SR len pokiaľ ide o majetok, ktorý mu bol zverený do správy, a to pozemky v kat. úz. C., parc. č. XXX/X a XXX/X. Správu k pozemku par. č. KNE č. XX/X v kat. úz. C. vykonáva Slovenský pozemkový fond. Vo vzťahu k návrhu na určenie vlastníctva k tomuto pozemku mali byť účastníkmi konania aj H. X., nar. XX. XX. XXXX a Y. Y., nar. XX. XX. XXXX, ako podielový spoluvlastníci tohto pozemku.

Pred prejednaním veci odvolacím súdom v súlade s ust. § 212 ods. 1 O. s. p. krajský súd sa zaoberal pripustením zmeny návrhu, ktorý podali žalobcovia v 1/ a 2/ rade v podanom odvolaní, kde „žiadali, aby bola pripustená žaloba na určenie, že v petite označené nehnuteľnosti patria do podielového spoluvlastníctva žalobcov v 1/ a 2/ rade“ a nie do bezpodielového spoluvlastníctva, o ktorom návrhu rozhodoval okresný súd.

Podľa ust. § 95 ods. 1 O. s. p. navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu zmeniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

Toto zákonné ustanovenie vyjadruje dispozičné oprávnenie navrhovateľa, ktoré mu umožňuje meniť návrh na začatie konania. K tomuto procesnému úkonu je však potrebný súhlas súdu. Zmeniť návrh na začatie konania môže navrhovateľ v priebehu prvostupňového, ako aj odvolacieho konania.

Keďže odvolanie bolo doručené žalovaným, nebolo potrebné zmenený návrh, ktorý je obsahom odvolania doručiť žalovaným do vlastných rúk.

Predpokladom prípustnosti zmeny návrhu je, že výsledky doterajšieho konania dávajú možnosť rozhodovať aj o zmenenom návrhu. Pripustenie zmeny návrhu v odvolacom konaní je dôvodom pre zrušenie rozsudku okresného súdu tak, ako na to poukazujú žalobcovia v podanom odvolaní. Súd pri úvahe o tom, či bude súhlasiť so zmenou návrhu, zvažuje iba to, či dôsledky doterajšieho konania môžu byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu.

V danej veci obsah žaloby smeroval k rozhodnutiu o určenie, že navrhovatelia sú bezpodieloví spoluvlastníci označených nehnuteľností. Určenia vlastníctva sa domáhali titulom vydržania. Okresný súd o takomto návrhu po vykonaní dokazovania rozhodol. Odvolací súd je toho názoru, keďže v občianskom súdnom konaní žalobca vymedzuje uplatnený nárok, a to nielen určením žalobného petitu, ale aj určením rozhodných skutočností, o ktoré svoje tvrdené právo opiera, že výsledky konania získané do doby zmeny návrhu nedovoľujú jednať aj o zmenenom návrhu. Žalobcovia sú v konaní zastúpení právnou zástupkyňou, preto nebolo potrebné, aby okresný súd žalobcu v 1/ rade, ktorý bol prítomný na poslednom pojednávaní po zistení, že žalobcovia v 1/ a 2/ rade sú od roku 1975 rozvedení, poučoval, že

v dôsledku tejto skutočnosti má zmeniť petit žaloby na určenie, že sú so žalovanou v 2/ rade podielovými spoluvlastníkmi označených nehnuteľností. Z uvedených dôvodov odvolací súd návrh na pripustenie zmeny žaloby žalobcov nepripustil.

Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej, krajský súd, ako súd odvolací, vec prejednal v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a napadnutý rozsudok okresného súdu, ktorým žalobu zamietol a rozhodol o trovách konania podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia okresného súdu, je toho názoru, že okresný súd dostatočne zistil skutkový stav veci, vec správne právne posúdil. Okresný súd správne rozhodol, keď návrh žalobcov zamietol z toho dôvodu, že žalobcovia v 1/ a 2/ rade sa nemôžu domáhať určenia vlastníckeho práva k označeným nehnuteľnostiam do bezpodielového spoluvlastníctva nakoľko bolo zistené, že sú právoplatne rozvedení. I keď okresný súd v odôvodnení v tomto smere neuviedol ust. § 80 písm. d) O. s. p., ktorým sa súd v prvom rade riadi pri určovacej žalobe pri posúdení otázky naliehavého právneho záujmu, z odôvodnenia jeho rozhodnutia je však zrejmé, že žalobu zamietol aj s poukazom na citované zákonné ustanovenie teda, že žalobcovia nemôžu mať naliehavý právny záujem na danej žalobe, pretože by sa tým ich postavenie, a to odstránenie spornosti ich práva nezmenilo.

Keďže okresný súd žalobu zamietol predovšetkým z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu podľa § 80 písm. c) O. s. p. nemal sa už zaoberať meritom veci (otázkou vydržania), a preto rozsudok okresného súdu v merite veci nebol predmetom preskúmavania zo strany krajského súdu.

Z uvedených dôvodov odvolací súd v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O. s. p. Žalovaní v 1/ až 7/ rade mali v odvolacom konaní plný úspech, nepodali však návrh na priznanie náhrady trov konania, preto krajský súd rozhodol tak, že im trovy odvolacieho konania nepriznal.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.